

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 3. maliga serpana 1856.

List 27.

Pismo gosp. misijonarja iz Hartuma.

(Konec.)

Zapazil sim pa pri teh černeh lastnost, ktera bi pri veči stanovitnosti kaj veljala, namreč, pokoršino brez nar manjiga ugovarjanja, tode: ako zapovednik ne ukazuje in ne razgleduje ob enim, se ukazano tudi spotama pozabi; vsaki pohajkva in se pomenkva in igra, dokler gospod nazaj ne pridejo; in tukaj se mi zdi veljati: Ako Gospod kaj hoče storjeniga imeti, mora sam zraven biti. — V prostih urah otroci po vertu delajo, svojo stergano obleko si morajo sami kerpati, šolo, cerkev in obednico snažiti, svojo mizo pogrinjati, svojo obleko, bukve i. t. d. v red spraviti; in tako se delavnosti vadijo. Se vé, de nam daje to veliko opraviti, ker bi njih hitavnost le vse poverhama storila; pa saj smo zato sem prišli, de njim ubogim vse bivamo. — Fantičev je že 13 šolo dokončalo, dva sta umerla, dva pa sta v Malti pri prečast. škofu Casolani-tu, eden, Rafael po imenu, je pri sv. križi, pet se jih uspešno nadalje, in šest rokodelstva učil. Na predlog več blagih prijatlov misijona so bili g. provikar začetkama privoljni, nekaj bolj učnih fantičev v Evropo poslati, in tako pomanjkanje tukajšnjih učencikov in mogočniga zgleđa pobožne kersanske družbe nadomestiti. Ali speljanje se je veliko težavniši pokazalo. Merzlota unkray snežnikov je za naše černee ravno tako nevarna, kakor za Evropejce afrikanska vročina. Odločeni fantiči bi tudi svoj materni jezik pozabili; morde bi jih tudi presilno žalovanje po domovini napadalo; poduk in odreja bi po raznosti krajev različna bila (memo gredé rečeno, tudi prav malo zaupam, de bi naše visoke učivne kaj pripravne bile, mladenčce za misijonarstvo odrejačiti). In po resnobnim preudarjanji je bilo sklenjeno, kako afrikansko napravo v katerim južnoevropejskim mestu ustanoviti, nje vodbo za misijon vnetimu možu izročiti, in tako poduk in odreja po enim za misijon pripravnim načinu vrediti in oskerbovati. Glede kraja se je zdel Rim, ko središe vsih misijonov, nar pripravniši. Vse za to mesto nagovarja; južno podnebje, bogastvo podučnih pripomočkov in učencikov, krepkota in obilost cerkveniga življenja, zgleđ rejencov propagandnih, in pa kaj imenitna okolisina, de bi mlada afrikanska duhovšina od prestola Petroviga se izhajala. Gosp. Gostner se bo tedaj začetkama julija z 8 fantiči na pot v Aleksandrijo podal, in jih tukaj zročil visokočast. g. Staller-ju, kteri je vodstvo vsiga prevzel. Ščasama bi utegnulo to majhno semenišče tudi ravno ko pripravniška učivna biti za evropejske misijonarje, ki bi se hotli srednje-afrikanskiga misijona potem vdeležiti; dobrotniki utegnajo zamurčkov v Kajri kupiti, in jih ondi preskerbeti, že odkupljeni in semtertje po družih mestih bivajoči se utegnajo tam za spreobrnjenje in omikanje svojiga naroda pripravljati, in tukaj onemogli misijonarji bi se v rimski hospic preselili ter ondi po svoji moči za Afriko si prizadevali. Pripomočki za majhen začetek se bodo že do-

bili, saj studence kersanskiga usmiljenja nikdar ne poteče po katoliških deželah.

Glede misijonarjev, ki so zdaj prišli, ti moram žalobog sporočiti, de je visokočast. gosp. Vurnič, ki je zavoljo boleznii z dvema neduhovnama v Korotki ostati mogel, za grizo umerl. Doversil je svoje mučeništvu in je zgodaj veneč si pridobil, zatoraj pa se moramo udano in zaupljivo k Gospodu ozirati, kteriga pota so čudne in nesprevidljive. Tudi verliga Landstuberja je Zveličar, zavoljo kteriga je bil vse časno popustil, k sebi poklical v prebivališa, ktere je pripravil tistim, ki ga ljubijo. Skor vsi drugi pa so tudi že okusili neugodnost tukajšnjiga podnebja v manji pa tudi huji bolehnosti, ali Gospodu bodi hvala, zdaj ko je grozovita šiba kolere nad prebivavcem hartumskim zamahnjena, in se dan na dan in po vsih krajih plakanje in vekanje ter kričanje žalovavnic razlega in odmeva, se nam v našim misijoniši nič žaliga ne godi.

Vreme je zdaj tukaj skor peklensko imenovati. Že tri dni imamo od 11 do 5 popoldne 31 stop. R. po stanicah (konec mesca sušca); ilovnate s kravjim blatam namesane stene pravo peklenske soparico iz sebe puhajo, in nar manjši sapica ne hladi razbeljeniga ozračja. Nil je skoraj suh. Ponoci pa privriše grozne nevihte, in pribučč siloviti vetrovi, merzli in strahoviti. — Včeraj in dani se borita jug in sever, solnce in prah, in v senci je 28 stop. R. Gost prah mi pokriva vse, kar premorem v stanici, in kar terdno ne stoji, in ni pribito, izletava skoz duri in okna. In v tacihih okolisinah spisujem svoj tolokrat prenehani list, s kterim boš toraj že nekoliko poterpeti mogel. — Štiri velike sobe so v novi kamniti hiši že zobokane, in samo še tlaka manjka, pa se bomo tje preselili. Ali zopet sta dva zidarja onemogla in eden ima z apnenico opraviti, zatorej se je čuditi, de smo memo vsih zaprek, ki so zidanje ovirale, vender še tako deleč prišli. — Na večer pred cvetno nedeljo so g. provikar proti Beli reki odšli. Spremila sta jih misijonarja Pircher in Morlang, pa neduhovni Hansal, Cicer, Albinger in trije fantiči. Gosp. provikar so tukaj bivaje veliko preterpeti mogli zavoljo merzlice in družih bolehnost, pa Bog jih ohrani našimu misijonu. Veliko truda in terpljenja jih gotovo letas zopet pričakuje, sporočila namreč g. Ueberbacher-ja iz Gondokore, čeravno so gledč misijonske rasti le vesele, vender le žalostne reči in dogodke povedó od divjiga, od Boga zapuseniga, bojevitiga „ljudstva gorá“, od Barijanov. Gosp. Možgan pa je vedno zadovoljin pri svojih mirnih Rik-zamurcih. Pomagaj Bog in presveta Devica ubogim zamurcam, de se bo enkrat solnce mirú in vere nad Kama prekletimi sinovi zasvetilo! Mi pa ne bomo nikdar nehali delati, se truditi, terpeti in prositi: „O Marija, nebeška Kraljica, prosí za uboge Etiopčane, de postanejo vredni obljud Kristusovih“. Z Bogam.

Izhodnja Indija in katoliška cerkev.

Spisal Valentin Sezun.

(Dalje.)

Portugalska vlada je hotla biti še zmiraj oblastnica in varhinja tistih indijskih škofij, katerih prebivavci so nekdam bili njeni, zdaj pa so angleški podložniki. Še je znano, koliko hudiga je Dom Pedro, ki so ga bili Brasilijanci spodili, cerkvi v Portugali storil. Ondotno vradnikarstvo, naučano s Pedrovim duham, je z vso močjo ustanovljanje novih škofij po Indii oviralo, obstoječe škofije je brez škofov pušalo in jih le po generalvikarjih, kateri so pa vladni čisto udani biti mogli, oskerbovalo — de bi ložej cerkvene dohodke v svojo vedno prazno državno zakladnico dobivalo. Kakšne malopridneže je vlada vernikom za pastirje dajala, homo bolj vidili per popisu Indije unkray Gange in per popisu molukiških otokov. — Papež Gregor XVI. je zavoljo tega Kočinsko in Meliapursko škofijo, ki ste bile sicer pod portugalskim varstvom (protektoratom) pa že na angleškem svetu, odpravil, in Goanskim metropolitom samo portugalske podložnike oddelil. To je pa portugalsko vlado silo spekalo. Na njo se opiraje Goanski oskerbnik papežu pokorsino odpove, 6—800.000 vernikov v svoje razkolništvo potegne, veliko malovrednežev v mašnike posveti in jim skorej vse fare po angleški Indii da. — Papež Gregor je po Indii postavil apostolske vikarije namreč:

1.) v Bombaju; v katerim velikim mestu in njega okolici je do 70.000 kristjanov z dvema škofama. 2.) Na Malabaru, ki obseže zaterate škofii Kočinsko in Kranganorsko, kjer je do 80.000 latinskih katoličanov, 200.000 pa zedinjenih Tomaževcev. 3.) Na Madrasu, ki ima blizo 100.000 vernikov, 2 škofa in 30 mašnikov. 4.) V Kalkuti, kjer je nadškof po imenu Carew lansko zimo umrl. Bil je mož clo od krivovercev in nejevernikov spoštovan. Vernikov je do 25.000. Vikariata 5.) Madurski in 6.) Cejlonski bosta bolj popisana pri posebnih sestavkih. 7.) V Patni, l. 1845. Ondašnji vikar škof O. Atanazi Zuber, kapucinar, je prišel letas na Dunaj in je svoj vikariat tako le popisal: Ze konce pretečeniga stoletja je bila v Patni lepa kersanska občina; ali rogoviljenje nekterih Evropejcev je napravilo razpor, v katerim so mohamedanci vse Evropejce in sleherniga, ki je z njimi bil, umorili. Dva misijonarja, ki sta ondi bila, sta bežala v cerkev, ali mohamedanci so ju vjeli, grozovito preteпали in zvezana po mestu vlačili. Cerkev pa so poropali in zapalili. — Ostali kristijani so se pa kmalo spet zbrali, prišli so k njim novi misijonarji, tode francoska prekucija je tudi po Talijanskim svojo pokončevavno roko stegovala, in pomoč misijonarjev je bila jenjala. Tudi zadnji misijonarji so šli iz Patne, verniki brez pastirja so se razkropili in veliko se jih je udalo v zmote in blode protestanskih in baptiskih predikantov (ali oznanjačev), ktere varuje angleska vojaščina s svojimi bodali; oni dobivajo na mesec po 500—800 gold. plačila, protestanska propaganda plačuje spreobrnjenecam na mesec po 4—8 gold; torej ni čuda, de marskeriga slabiga katolicana k sebi zvabijo. (D. sl.)

Nekaj zastran naših koledarjev.

Pri tem napisu bi utegnil kdo misliti, de ho našel kak pretres priloženih sestavkov našiga dvojniga koledarja ali naše velike pratike; pa to ni namen pričujočiga spisa, desiravno se memogredé želja sme izreči, de bi bilo dobro, nekte sestavke pred dobro prestresti, ali gredo v koledar, in nekte podobine pred prav pogledati, ali so primerjene spisu, in de bi bilo tudi boljši, koledar za Slovence po imenu obilniši razločiti od slovenskiga koledarja. V sledečih besedah naj se več le to razloži, kateri svetniki ali sv. spomini naj bi se pred drugimi jemali v naše koledarje in pratike; zakaj v tem se lahko doslej zapazuje nekaka pomanjkljivost, sicer v koledarji za Slovence v večji meri, kakor v slovenskim koledarji. Kaj tedaj?

1. Ljudski koledarji naj se bolj vjemajo s cerkvenim koledarjem. Naši koledarji se radi ravnaajo po nemških koledarjih; tisti pa radi jemljejo take svetnike v svoje verste, kateri so po ondašnjih, namreč nemških krajih bolj znani, pa se ne obhajajo po vesoljni cerkvi, ali pa imajo sploh drugačinj dan odločen. Na priliko je sveti Hilari škof postavljen 13. januarja, namesti 14. po cerkvenim; s. Petra stol v Rimu je memo pušen 18. januarja, desiravno je bolj imeniten kakor sv. Petra stol v Antiohii 22. februarja. Spomin sv. Janeza aposteljna, pred latinskimi vratmi v Rimu v vrelo olje verženiga, se v enim koledarji ogiba drugimu sv. Janezu Damascanu manj znanimu 6. maja. Sv. Marjeta devica in mučenica vedno stoji 12. namesti 20. julija; sv. Alfons Ligorijan škof, 9. avgusta je izpušen; sv. Joahima, očeta Marije Device, god se prav za prav obhaja v nedeljo po vnebovzetji Marije Device mesca avgusta, sicer je njegov prvi spomin že 20. marea. Res je, de cerkveni koledar, kakor je zversten v misalu in brevirji, nima za vsaki dan zaznamovanih svetnikov; take prazne dneve pa bo nar bolj spolniti iz rimskiga martirologja, ker ondi so zapisani svetniki, ki so po vsi kersanski cerkvi znani. Res je tudi, de cerkveni koledar si ni enak po vsih posamskih škofijah, ker vsaktera ima še svoje lastne godove; za tega voljo naj bi v naših koledarjih veljalo to vodilo, se držati rimskiga koledarja kakor vesoljniga, kadar v naših deželah ni ravno posebne izjembe ali pa edinosti v odločenim dnevu. Ne bilo bi napačno, v tacih okolišinah nekte krate staviti po dvojin spomin ali god. Prav primerno bi bilo, ko bi bili o postnih petkih zapisani spomini iz Kristusoviga terpljenja, kakor se obhajajo v Ljubljanski in menim de tudi v Goriski in drugih škofijah, namreč: sv. krone, sv. sulice in zebljev, sv. tančice, sv. peterih ran, in sv. kervi Gospodove. Marsikdo bi si morebiti tudi vošil zaznamovan spomin sv. serca Marije Device, kateri sicer nima še dneva za vesoljno cerkev odločeniga, pa je vendar nar bolj navadno obhajan ob kateri predpepelnični nedelji; tudi spomin bratovšine žalostne Matere Božje, tretjo nedeljo septembra bi bil omeniti. — (D. sl.)

Iz Rima.

Sv. Janeza Kerstnika dan. Hvaljen bodi Jezus Kristus! — „Vredovavec Zgodnje Danice je v Rim šel, pa nič ne piše!“ Tako, se mi zdi, de nekteri očitajo. Na to moram odgovoriti, de je popotvaje prav težavno pisariti, ker bi sicer skorej ne bilo časa, kaj viditi; ako pa človek nič ne vidi, tudi nima kaj povedati. Le s trdam si utergam neke minute ter nekte verstice zapišem. 23. t. m. okoli štiri popoldne; tedaj v šestih dneh od Tersta, smo dosegli, kar smo želeli, namreč poglavitni sedež vsiga kersanstva: Rim. Vodja nemskiga sobivališa ali kolegija „dell Anima“ z indijanskim škofom, prečast. g. Zuberjem in drugim gospodi ob enim, je romarjem precej deleč ven iz mesta naproti prišel ter naznanil, de se bodo zamogli v sobivališe „dell Anima“ sprejeti. Koliko veselje tako prijazno sprejetje za ptujca, ki si sam le malo vé pomagati. Perva pot, ko nekoliko prah otresemo, je bila v prelepo cerkvice tega sobivališa, kjer nas je kardinal Reisach že pričakoval, se z nami vred Bogu za srečni prihod zahvaliti. V kratkim ogovoru je visoki gospod z navdihnjem povzdignil, kako lepo in veselo znamenje je to romanje, de na Nemškim še živi stara-katoliška vera; kako imenitno je to skupno romanje, ker je perva, že od davnih časih opušeno, imenitno, ker je perva po storjeni pogodbi, ki jo je sklenil slavni vladar unih dežel in jo hoče tudi spolnovati itd. Pa de naj gremo tedaj na grobe apostolskih poglavarjev, de bo naša vera močno oživljena in poterjena, na grobe tolikih marternikov, ki so svojo kri v tem mestu za edinozveličavni nauk prelili, de naj na njih molimo, ter se na prošnjo Marije Device novo poživljeni v svojo domačijo vernemo itd. Očitno

ginjeni so bili vsi pričujoči pri tehtnih besedah visokiga gospoda in desiravno so bili sedeži pripravljene, se ni nobeden ganil, ampak so klečče ostali, kakor so v cerkev pridšči poklekli. Nato je bil blagoslov s sv. Rešnjim telesam in po blagoslovu so šli romarji poklonit se mu, kjer je s slehernim nekatere prijazne besede s posebno priljudnostjo in blagosercnostjo spregovoril. — Sobivalise „dell' Anima“ je prav za prav sprejemise (hospicium) romarjev iz unih krajev, ki jih nemške imenujejo. Sprejetih jih je nekdanj bilo po 1000—3000 na leto, in kadar je bilo kako sveto leto, po 10.000—20.000. Vsak romar, ki peš pride, ima v ti napravi 3 dni živež in stanovanje zastoj. Zdaj pa je viditi, de služi bolj za mladenčce in duhovne, ki pridejo se bogoslovskih vednost učiti in se potem v domačijo vernejo. Štirje so ob enim kaplani v sobivalisi in učenci bogoslovskih ved, med njimi en Tirolec in en Moravan. Vodja je g. Flüer. Tudi g. Fessler iz Tirolskega je v ti napravi in se v serkvenih vedah zobrazuje. Pošiljajo jih škofje v Rim ter od njih plačujejo. Precej prvi večer smo šli gledat cerkev sv. Petra, ktere kuplo smo že popotvaje od delec vidili, — to čudo vesoljniga sveta, kteriga predveča sama bi bila za tri precej prostorne cerkve, in ki se ne da popisovati, kar tudi moj namen tukaj ni, ampak le stermeti in gledati. Vse je veliko, veličansko, častitljivo, vse kaže gospostvo nad vsimi cerkvami vesoljne zemlje; vender pa ne navdaja človeka s strahom ali grozo, temuč ga z nekako posebno ljubeznjivostjo prijazno k sebi vabi. Samo do kuple meri neki višava 363 čevljev. V jabelko nad križem zamore skoz ustje 16 ljudi zlesti in v njim prostor imeti, kakor pravijo. Silni, velikanski stebri odznotraj in odzunaj, neizrečena obilnost marmorja, mojsterske dela, mozaiški altarji itd. itd. — so reči, ki človeka z začudenjem navdajajo. Bil je ravno žegen, ko smo prišli v cerkev, neki kardinal ga je imel. Okrog groba sv. Petra veliko luč gori, ki se nikoli ne ugasnejo. Na levi strani so zazidane vrata, ktere se le samo v svetim letu odpro. Vidili smo tudi ob zahodnji strani cerkve papežev dvor ali vatikan; okna tistih sob, v kterih sv. Oče stanujejo, so bile odperte. Dans sim pervikrat vidil obličje namestnika Kristusoviga, Pija IX., ki so v cerkvi sv. Janeza v Lateranu pri sv. maši bili. Nekaj žalomiliga, neizrečeno ljubeznjiviga imajo v obličji, de se človek skorej ne more solz zderžati, ko jih vidi. De pošte ne zamudim, moram jenjati; morebiti drujkrat kaj več. — Romar.

Kaj lepiga in spodbudljiviga si je popolnik mesca velikiga travna po Ljubani v svojo torbico nabral?

V.

Priserčni prijatelj!

Začetek mojiga današnjiga pisma bodi odgovor na tvoje prvo vprašanje, ktero sim v svojim zadnjim listu omenil, na vprašanje namreč: „Kdo pa je vse hodil k šmarnicam? — Ne morem in ko bi tudi mogel, bi ti ne hotel vsih šmarničnih obiskovavcov po imenu naštevati, mislim, de boš že zadovoljin s plošnim odgovoram, de sim v stolni cerkvi vidil ljudi vsih stanov, od nar višjiga do nar nižjiga, vradnike in vojake, mestnjane in tergovce, bogate in revne, možke in ženske, mlade in stare, in ne samo take, ki okoli in blizo cerkve stanujejo, ampak tudi daljni so semkej zahajali. Vidili so se taki ljudje pri šmarnicah, ki se sicer malo malo kterikrat, k večimu pri kaki suhi maši o nekterih praznikih in nedeljah, vidijo. In to v vsakim vremenu. Enekrat je mesca velikiga travna deževalo, se bliskalo, in gromelo in treskalo, pa kaj meniš, de je bila cerkev prazna pri šmarnicah? Kaj še. — Hodili so ljudje k šmarnicam večidel pozamezno, vender so bile tudi cele družine viditi. Spodbudljivo se je večini zdelo, de se je tudi šolska mladež k šmarnicam napeljevala; bilo je je

vsaki dan veliko viditi in se je lepo obnasala. Posebno všeč je bilo ljudem, de so bili vsaki teden enkrat prišli vsi učenci realnih šol z vsimi svojimi učenci in tudi gosp. Mahr vlastnik kupčijske šole s svojimi, Kraljico nebes in zemlje počastit. Učenci realnih šol so pri vsakim svojim obiskanji šmarnične pobožnosti lepe Mariine pesmi v slavo svoje nebeske Matere lepo peli in k lavretanskim litanijam, ktere so jim njih gosp. katehet naprej peli, prav ginljivo odpevali, kar je bilo ljudem kaj po volji. Kolikor se jez spominim, so bili ti učenci prvi, ki so lavretanske litanije v stolni cerkvi peli, ne sicer zdaj, ampak že pred dvema letama o obiskovanji cerkva, ko smo Marijo, precastito Devicec brez madeža spočeto slovesno obhajali. — Kar ti od obiskovavcov šmarnic še povedati zamorem, je še to posebno, de nisim nobeniga godernjati slišal ne čez slabo vreme, ne čez veliko vročino, ki je ene dni hudo pripekala, ne čez dolgo petje, ne čez dolge in nenavadne, nekterim še neznanne molitve; slišal sim jih pa več reči: vender ne opustim šmarnic za noben denar, le en dan ne. In res, kdor je le enkrat prišel, je vedno hodil; kaj posebniga je moglo biti, de je šmarnice opustil. Kaj ti k temu praviš? Mende saj spoznaš, de nas pobožni duh se ni popolnoma zapustil. Tode le buditi je treba Ljubljancane naše, in marskaj dobriga je pri njih še najti.

Obširnisi kakor na prvo ti zamorem in hočem na tvoje drugo vprašanje odgovoriti. Vprašaš me: Kaj li je toliko ljudi k šmarnicam privabilo? Kaj ste jim vender brali? Kaj molili? Kaj peli? Zdi se mi, de si to vprašanje le zavolj tega tako postavil, ker si misliš, de je branje, molitev in petje ljudi k šmarnicam vabilo. De te v tej misli poterdim, ti hočem v današnjim pismu vender le ob kratkim naznaniti, kaj se je to leto pri šmarnicah v stolni cerkvi bralo, molilo in pelo.

Služite so v ta namen bukve z naslovom: „Die Mai-Andacht zur Feier des Marien-Monates in Kirche und Haus, von Johann Alois Kaltner, Pfarrkuraten des St. Johannes-Spitals zu Salzburg; 4 Auflage, Schaffhausen. Te bukve je tudi veliko vernih v rokah imelo, zakaj povedalo se jim je, de se bo po njih ravnalo. Razdeljene so tako, de vsaki dan nar prvo majhna čertica iz življenja precastite Device Marije pripoveduje, potem se pa lepa čednost, ki nam iz te čertice sveti, nekoliko premišljeje in poslednjič se v varstvo in priprošujo Mariino za imenovano čednost priporočuje. Pristavljene so za vsaki dan druge litanije, mi smo pa vsaki dan le lavretanske molili. Vsakdanje šmarnice so se sklenile s pesmijo, ktera se je, kakor sim ti že enkrat povedal, tudi na priznici brala, in potem vselej zapela. Od petja drugo pot kaj več, dans ti le povem, kako so bile premišljevanja iz Mariiniga življenja za vsaki dan posebej razdeljene. Prvi dan šmarnic, kakor že več, so visokočast. gosp. fajmošter v kratki pridigi začetek, namen in korist šmarnične pobožnosti v prostim govoru povedali in red razložili, kteriga so sklenili se deržati in vernim pridno obiskanje te pobožnosti priporočili. — Drugi dan smo poslušali premišljevanje Mariiniga spočetja brez madeža izvirniga greha ter se učili kerstno nedolžnost ceniti in za-nje ohranjenje prositi. — Tretji dan smo Mariino rojstvo in veselje njenih staršev, veselje starih očakov, ki so v predpeklju rešenja pričakovali, veselje angelov in veselje vsih kristjanov o njenim rojstvu premišljevali ter slišali, de smo tudi mi Marii veselje storiti dolžni, kar se le zgodi, ako sklenemo in si prizadevamo, njeno čistost in nedolžnost posnemati. Molili pa smo staršem za guado, de bi svoje otroke prav po kersansko in po zgledu Mariinih staršev redili, otrokam pa za guado, de bi po Mariinim zgledu podučevanju radi in veseli svoje serec odpirali, de bi tako starši in otroci skupej se veselili vekomaj. — Četerti dan nam je prinesel Mariino presladko ime v premišljevanje, ktero nas je k zaupanju do Marije obudovalo, ker za Jezusovim imenom ni ne svetejsiga, ne mogočnisiga in

ne slajsiga imena od imena „Marije“, ki toliko pomeni, kakor morska zvezda. Kaj pa je morska zvezda mornarjem, sleherni več, ki je v kakim hudim viharji po morji se peljal. Zato nas sv. Bernard k zaupanju do Marije opominja rekoč: „Morsko zvezdo pomeni ime „Marije“, zavolj tega ne obrni, o človek! kadar te valovi in nevihte po morji tega življenja sem ter tje podijo, svojih oči od Marije, svetle zvezde, ako hočeš, de te nevihte ne premagajo. Se ti skušnjave vzdigujejo, zadeneš na britkosti, se k zvezdi ozri, kliči na Marijo! Te valovi prevzetnosti, častilakomnosti in ljubosumnosti podé, ozri se na zvezdo, kliči Marijo! Te gnjusoba tvojih grehov, nepokoj vesti in strah pred sodbo straši, te brezen žalosti in obupnosti napada in objema, se na zvezdo ozri, kliči Marijo. Marija ti naj nikdar iz serca ne zgine. In de boš po njenih priprošnjah toliko gotovši uslišan, od posnemanja njenih čednost nikoli ne odstopi. Marijo nasledovaje ne boš praviga pota nikdar zgrešil; Marijo klicaje se ne boš nikdar pogubil; te Marija derži, nikdar padel ne boš; te ona varuje, te nobena reč ne more ustrašiti; te ona pelje, se ne boš nikdar utrudil; in ti je ona dobra, boš gotovo večni mir dosegel“. Premišljevanje tega dne nam tedaj zaupanje do Marije navdihuje ter nas uči, v vsakoršnih stiskah in nadlogah, v terpljenji, v skušnjavah in nevarnostih Marijo na pomoč klicati, ime „Marije“ velikrat vsaki dan izgovoriti, posebno pa v smertni uri.

Glej, ljubi moj prijatelj, tako obsirno ti hočem pripovedovati, kaj se je v stolni cerkvi pri smarnicah bralo in premišljevalo. Vem sicer, de bi to še bolj natanko zvedil, ako bi se pred imenovane bukve omislil ter jih prebral, *) pa ker ti v Danici pišem, ne pišem samo tebi, ampak vsim njenim častitim bravecem, kateri si teh bukvic ne morejo vsi omisliti, bi pa vendar radi kaj več zvedili, kaj smo mesca velikiga travna vse tukaj počeli. Za dans z Bogam
tvoj resnični prijatelj
A. Suški.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. V nedeljo, po okolišinah tudi v ponedeljek bodo v stolni cerkvi premilostivi škof zakrament sv. birne deliti.

Iz Sentrida nad Ljubljano. (Konec.) Po ogovoru je bila slovesna maša in med mašo ofer za cerkev, in ni ga bilo v cerkvi, de bi ne bil položil darú na altar, — veselje in hvaležnost se je slednjimu na obrazu kazala, in požna zaupnost mu je polnila serce, de mu bo stoterno povernjeno, kar stori za povečanje božje časti. — Popoldne so bile pete litanije in potem so se farmani z oveseljenim sercem vračali na svoj dom, ter so srečne se šteli, ker so tolikanj željno pričakovani Vidov dan tako slovesno obhajili.

Sentvidčani pa so res očitne hvale vredni, če premislimo, koliko so posebno v poslednjih dvajsetih letih darovali za olepšanje svoje farne cerkve. Napravili so v tem času po napeljevanji in vodstvu svojiga zdanjiga preč. g. fajmostra nove izvrstne orgle z 20 registri; štiri nove zvonove, katerih vbranstvo dalje po Krajni slovji; nov altar v kapelici Matere Božje s posebno lepo podobo preciste Device; skor popolnoma novo leco; nov veliki altar sv. Vida in tabernakelj; novo kamnitoliko pregrajo in nov tlak iz likanih kamnitih plošč pred altarjem; novo lepo sreberno monstranco in nov cibori; novo bandero sv. Vida z zlatimi resami in obročki in z zlatim križcem; več novih mašnih plajšev in druge mašne in altarske obleke in priprave. Verh vsiga tega še, ker cerkev ni premožna, vsakoletno potrebno popravljanje pri cerkvi in družiga cerkveniga orodja farmani

z veseljem sami preskerbujejo, tako de je res, kar tujei, kateri to cerkev obiščejo, pravijo: de na kmetih dalje okoli ni tako lepe in snažne cerkve, kakor je cerkev sv. Vida nad Ljubljano.

Podoba sv. Vida, katero so ta praznik v altar postavili je kaj lepa, obdana z angelci, katerih trije kotel in nad njim sv. marternika, kakor v oblakih v nebesa nesó. Ta podoba kakor tudi vse zgor imenovane podobarske dela pa so izdelki slavnoznaniga umetnika, če tudi samouka Matevža Tomca, posestnika v domači fari in soseda farne cerkve in gotovo je, da se smejo njegovi izdelki k izdelkam družih mojstrov ponosno verstiti.

J. Žan.

V Postojni so šolarji vsako leto praznično obhajali god sv. Alojzja, in so dobivali ta dan v razveseljenje in spodbudo kake darove. Letos pa so šolarji sami darove delili potrebnim šolarjem in nesrečnim pogorelcem v Bleduter so s tim posnemali zgled sv. Alojzja, ki je tudi o vsaki prilžnosti pomagal siromakam z besedo in djanjem in je clo umerl v požrežljivi ljubezni do bližnjiga.

Sv. Alojzja dan ob sedmih zjutra se poda šolska mladost praznično oblečena za šolskim banderam k slovesni sveti maši. Čiste njih gerla so mično prepevale razne pesmi, posebno ginljivo in spodbudljivo pa pesem sv. Alojzja, patrona svojiga. Po sveti maši se je pričela v šoli bira za imenovane pogorce in uboge šolarje. Z neznanim veseljem so otročiči donášali in donášali, de so nanесли celih 15 goldinarjev. Gotovo so bili letas tudi tako veseli, kakor druge leta; ker vsakimu je obsevala vedro obličje zarija serčne zadovoljnosti in čiste radosti. *)

Iz Gorice 30. rožnika 1856. X. Sročič ob 9. u. — ravno v obletnico Svojiga vpeljanja v Gor. prvostolno Cerkev — so prišli naš preč. in prevzv. knezonadškofiz Dunaja, spremljeni od treh ali štirih kočij, potem ko so že dobro uro popred po vsim mestu zvonovi slovesno peli. Desiravno se je dež ulival, se je bilo vendar veliko ljudi zbralo in pred dvoram je prav guječa bila. Množica je hotla s tem svoje spoštovanje skazati višimu Pastirju; zraven pa menim, de se ne motim, ako terdim, de so ljudstvo še neki posebni predčutki prevzemali: začenja namreč čutiti in razumevati imenitnost in pomembo veličastniga dela, ki se je na Dunaji doveršilo. Nehoté sim se spomnil svojih otročjih let, ko smo iz mesta pridšimu očetu naproti skakljaje klicali: „Oče! kaj ste nam pernesli?“ Primera med tadanjimi in sročnimi občutki se mi kaj pripravna zdi.

Te dni je pobiral frančiškan O. Marko iz Carigrada mile darove po našim mestu za novoustanovljeno avstrijansko bolnišnico, ktera je vsim Avstrijancem brez razločka vere odperta; zraven pa je tudi šola in kapelica; vse oskerbujejo OO. Frančiškani. Nabral je okoli 300 gold. O. Marko jo rojen Bosnjak, nosi berke, in je nekaj šol v Gorici doveršil.

Mili darovi.

Za Semčane s točo poškodvane.

Černomljani 5 gold. — Iz Postojne 9 gold. — Trojčan 2 gold. — Gospod Dr. Čebašek 3 gold.

Za blejske pogorcelece.

Od neznaniga (P. C.) 10 gold. — Od ravno tega za posle 5 gold. — Šolarji v Postojni za uboge, pridne šolarje in druge 15 gold. —

Duhovske zadeve.

Fara v Smledniku je podeljena gosp. Antonu Hafner-ju, kaplanu na Verhniki.

*) Ki so že tudi razun pesem poslovenjene in so v Celovecu prišle na svetlo 1855 z naslovom „Marije rožen cvet“. Vred.

*) Lepó je slišati, de se otročiči tudi v šoli z djanjem vadijo miloserčne ljubezni do bližnjiga. Lepa hvala Vam bodi! Vred.